

Рішення

разової спеціалізованої вченої ради ДФ 58.053.059

про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Окаєвич Анастасія Валеріївна, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у 2017 році, за спеціальністю «Військове управління», спеціалізацією «Виховна та соціально-психологічна робота у підрозділах Сухопутних військ Збройних Сил України (та на кораблях)». У 2019 році закінчила Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом за спеціальністю «Психологія», спеціалізацією «Практична психологія». Також у 2019 Закінчила Львівський навчально-науковий інститут Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» році за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування», аспірантка кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 22 жовтня 2024 року № 332, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Олексюк Наталії Степанівни, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Рецензентів

Мешко Галини Михайлівни – доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Сороки Ольги Вікторівни – доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів

Руденко Лариси Анатоліївни – доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності;

Торічного Олександра Володимировича – доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

на засіданні «3» грудня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Анастасії ОКАЄВИЧ на підставі публічного захисту дисертації «Педагогічні умови формування емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів Збройних сил України» за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Калаур Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 36 наукових публікацій за темою дисертації, з них – 3 навчально-методичні посібники, 1 публікація в зарубіжному виданні, що входить до міжнародних наукометричних баз даних «Scopus» та 7 публікацій у наукових фахових виданнях України, 22 праці апробаційного характеру, які опубліковано в збірниках матеріалів конференцій та інших виданнях, а також 3 праці, що додатково відображають наукові результати дисертації.

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Тренінгові технології у навчанні та вихованні військовослужбовців (2019): навчально-методичний посібник / Т. Грицевич, О. Капінус, Т. Мацевко Л. Музичко, А. Неурова, А. Окаєвич, А. Романишин. Львів: НАСВ. 405.

2. Основи військової педагогіки (у таблицях, схемах, діаграмах, світлинах) (2022): навчально-методичний посібник / О. Ролук, А. Нечепуренко, О. Капінус, Р. Береза, А. Окаєвич. Львів: НАСВ. 170.

3. Теорія та методика військово-педагогічного процесу (2023): навчально-методичний посібник / О. Ролук, О. Капінус, Р. Береза, А. Окаєвич, Л. Нанівська. Львів: НАСВ. 282.

4. Broiakovskyi, Oleksandr V., Ilchuk, Vita V., Mas, Nataliia M., Kapinus, Oleksandr S. & Okaievych, Anastasiia V. (2020). The Implementation of the Principles of Lifelong Learning as the Basis of Quality Specialize Education. *International Journal of Higher Education*. 9 (7). 12–23. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n7p12>

5. Окаєвич, А. В. (2019а). Потенціал тренінгових технологій у військово-професійній підготовці майбутніх офіцерів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ. Вип. 67. 193–196. <https://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/67-2019/45.pdf>.

6. Капінус, О. С., Окаєвич, А. В., Лашта, Р. Б. (2020). Потенціал рефлексивних механізмів в процесі професіоналізації майбутнього офіцера. *Virtus: Science Journal / Editor-in-Chief M. A. Zhurba. March №42*. 50–53. http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/6_journal42.pdf

7. Окаєвич, А. В. (2020а). Формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних сил України як актуальна психолого-педагогічна проблема. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя. Вип. 71. Т. 2. 173–176. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.32>.

8. Окаєвич, А. В. (2021а). Теоретичні аспекти дослідження проблеми формування професійних якостей майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ: Видавничий дім «Гельветика». Випуск 84. Том 2. 26–30. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.2.05>.

9. Калаур, С. М., Окаєвич, А. В. (2024). Формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних сил України: результати формувального етапу педагогічного експерименту. Науковий журнал «Педагогічні науки: теорія та практика». Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». № 2 (50). 69–75. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-2-10>.

10. Окаєвич, А. В. (2024а). Педагогічні умови формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних сил України. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 70. Том 2. 64–69. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/70.2.13>.

11. Окаєвич, А. В. (2024b). Критерії, показники та рівні сформованості емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів Збройних сил України. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 71. Том 2. 78–84. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.14>.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Олексюк Наталія Степанівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Руденко Лариса Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

1. Більш логічним нам видається віднесення визначення компонентів емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів Збройних Сил України до першого завдання, натомість воно подано у другому завданні, де йдеться про діагностичний апарат.

2. Оскільки ключовим поняттям дисертації є емоційно-вольова стійкість, то в підрозділі 1.1 доцільно було б приділити більше уваги саме емоційно-вольовим якостям майбутніх офіцерів ЗСУ.

3. Дисертація значно б виграла за умов висвітлення зарубіжного досвіду підготовки офіцерів збройних сил у контексті досліджуваної проблематики.

4. У побудованій моделі (підрозд. 2.3) виокремлено діяльнісний блок, в якому подано етапи формування емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів Збройних Сил України. Детальна їх характеристика викладена у третьому розділі дисертації. На нашу думку, для кращого відображення цього процесу у моделі варто було б коротко окреслити їх зміст.

5. Висновки до розділів та загальні висновки можна було викласти більш креативно та компактно.

Торічний Олександр Володимирович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

1. У процесі визначення компонентної структури емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних Сил України варто вдаватись не тільки до методів теоретичного аналізу, але й до методів експертного оцінювання, що може суттєво підсилити достовірність отриманих результатів.

2. У запропонованій авторській моделі об'єктивна потреба у формуванні емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів детермінується лише «як одна з визначальних передумов успішної професійної діяльності», і не відображає сформованого соціального замовлення на якісну професійну підготовку майбутніх офіцерів як фахівців з високими

професійними та особистісними якостями, здатних не лише перемагати, але й захищати та берегти життя своїх підлеглих.

3. Виконаний педагогічний експеримент суттєво збагатився б за рахунок узагальненого обґрунтування (в окремому додатку) методів розподілу курсантів за рівнями сформованості емоційно-вольової стійкості у процесі навчання.

4. Попри наскрізно проведений в роботі аналіз психологічної підготовки майбутніх офіцерів, у змісті дисертації та її висновках бракує предметного висвітлення сучасного стану психолого-педагогічної підготовки курсантів вищих військових закладів освіти та конкретних пропозицій щодо її вдосконалення.

5. Вважаємо, що робота була б більш практично спрямованою у тому випадку, якщо б авторка розкрила гендерні аспекти формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів у процесі навчання, або довела їх відсутність.

Мешко Галина Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Позитивно оцінюючи здійснений у першому розділі дисертації глибокий аналіз теоретичних основ та сучасного стану дослідження проблеми формування емоційно-вольової стійкості фахівців у вітчизняній та зарубіжній психологопедагогічній літературі, вважаємо, що доцільно було б краще представити і приділити більше уваги у цьому розділі сучасній практиці і стану сформованості досліджуваного феномена у випускників вищих військових навчальних закладів, офіцерів Збройних сил України.

2. Цільово-методичний блок представленої у п. 2.3 дисертації моделі формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних сил України, який охоплює об'єктивну потребу у підготовці компетентних офіцерів, мету та завдання, методологічні підходи і принципи, на яких базуватиметься дослідження, доцільніше було б назвати цільово-методологічний. У запропонованій моделі вартувало б краще представити змістово-функціональний блок, зокрема змістовий аспект, який описано у тексті дисертації (с. 158-169).

3. Дещо не зрозумілою є назва третього розділу дисертації «Практичні шляхи формування емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів Збройних сил України практичними методами підготовки», де описано організацію педагогічного експерименту і методику його проведення (п. 3.1), а також результати дослідження з формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів та їх аналіз(п. 3.2). Цей розділ краще було б назвати «Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов і структурної моделі формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів Збройних сил України». Таке формулювання краще б відображало змістове наповнення розділу і реалізацію мети і п'ятого завдання дисертаційного дослідження.

4. У третьому розділі дисертації (п. 3.2) добре представлений кількісний аналіз отриманих результатів експериментального дослідження. Вартувало б більше уваги приділити якісному аналізу результатів проведеного дослідження.

Сорока Ольга Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Варто було б об'єднати розкриття змісту базових елементів терміну «емоційно-вольова стійкість» – «емоція», «воля», «емоційна стійкість» і «вольова стійкість» в одному параграфі. Натомість, «емоція» і «воля» проаналізовані в п. 1.1, а «емоційна стійкість» і «вольова стійкість» – в п. 1.2.

2. Зміст п. 1.3. розкриває методологічні підходи і принципи формування емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах. Пропонуємо назвати цей параграф «Методологічні підходи і принципи формування емоційно-вольової стійкості у майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах».

3. На с. 140 дисертації авторка графічно зобразила структурну модель формування емоційно-вольової стійкості майбутніх офіцерів під час навчання у вищих військових навчальних закладах. Вагомим надбанням дисертантки вважаємо розроблений і апробований тренінг «Емоційно-вольова стійкість майбутнього офіцера», який не був відображений в моделі.

4. В додатку А дисертації представлено тренінгову програму «Емоційно-вольова стійкість майбутнього офіцера». Для проведення тренінгу оптимальним вважається група у складі 12–16 учасників, хоча дисертантка зазначила, що «Оптимальний розмір групи: до 30 чоловік». На нашу думку, це зовелика кількість учасників для такого тренінгу.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Анастасії ОКАЄВИЧ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Наталія ОЛЕКСЮК